

Taler for Srenborg Amts 6te Distr. (J. A. Hansen) yttrede igaar, at han ikke vilde have Noget imod Foranstaltningen, naar Udgiften virkelig urededes af Statskassen, men det er netop det, der finder Sted, idet der bliver ydet et meget passende Afdrag paa Byrden af Statskassen, der bliver dækket ganske paa sædvanlig Maade ved de Skatter, som indflyde i Statskassen. Der er her kun Spørgsmaal om Fordelingen mellem de enkelte Districter og Maaden at bære Byrden paa. Hvad skal man da benytte som Maalestof? Hvilken bedre Maalestof skal man benytte for en god Fordeling end Hartkornet? Skal man lægge Befolkningen til Grund? Dette synes dog virkelig at ligge noget fjært i et Forhold, hvor der er Spørgsmaal om Hæstendredning. Snarere kunde man maaskee sige, at man skulde lægge Antallet af Hæstene til Grund, men Antallet af Hæstene kjende vi ikke med en saadan Nøjagtighed, at de her kunne lægges til Grund. Hvis man vilde holde sig til Befolkningen, da vil man ivrigt finde, at det neppe gjør nogen stor Forskjel, enten man gjør dette eller lægger Hartkornet til Grund. En Byrde af denne Natur, der staaer i saa nøie Forbindelse med Agerdyrkningen, synes dog virkelig langt naturligere at maatte knytte sig til Hartkornet end til Befolkningen. Jeg skal forevrigt ikke videre gaae ind paa dette Punkt; hvad jeg forresten i saa Henseende kunde have at sige, vil høre ind under Forhandlingen af det subsidiaire Forslag til § 3.

N. Sørensen: Ja, dersom disse Hæste kunde bære Hartkorn og derved paa en Maade fortære en Deel af det bebyrdende Hartkorn, saa var det vistnok ønskeligt for Hartkornet, at det fik dem; men da de ikke leve af Hartkorn, men af Skafkorn, saa kunde man ogsaa sige, de ville nærmest kun tjene til Byrde for Landmændene; men da vi nu vide, at det burde være en almindelig Statsbyrde og ikke en speciel Byrde, som det hidtil har været, at holde netop disse 1728 Hæste, saa kan man ikke sige, at det hører Hartkornet mere til end alle andre Skattegjæstande i Landet. Naar nu denne Betaling, som saa ofte er omtalt, og som jeg indrømmer er tilstrækkelig, gives for Hæsteholdet, saa er

jeg vis paa, at det ikke vilde blive nogen Byrde for Hartkornet, dersom Hæsteholdet bliver stillet fra Staten til offentlig Licitation til hvem der vilde holde disse Hæste for den Priis og de Betingelser, der gjøres for at de holdes i god Stand; og naar Staten har dem derpaa under sin Opsigt bestandig, da er derved den Sikkerhed, der bør have, og da staaer Staten i directe Forbindelse med Hæsteholderne, der have at svare til Hæstenes tjenstdygtige Tilstand, og hvorved alle andre overflødige Udgifter slet ikke ville behøves. Men komme vi derimod til en saa stor Indretning, som denne vil blive for Fremtiden, at alle Amtet blive saaledes inddeelte, at de faae hvert sit Antal af Hæste at holde paa eget Ansvar og Tilsvær for egen Regning, saa er derved to Gjenstande at lægge Mærke til, det er for det Første Statens betydelige Bidrag til Udgifterne, og, da det jo ikke efter Grundmeningen i Lovforslaget skal være tilstrækkeligt, siden Districterne skulle være pligtige til at udrede det Manglende og svare til Hæstene, saa kunne vi være vis paa, at den anden Gjenstand, nemlig Hartkornet, der skal udrede det Manglende, ikke vil blive staaet, men maaskee faae samme Byrde, som om det slet ikke havde denne Hjælp fra Statskassen. Naar man kjender, hvorledes saadanne Indretninger ere gaaede og fremdeles ville gaae paa Communernes Regning, saa veed man ogsaa, at Beføstningerne, som ville forøges ved den civile Embedsbesygtigelse, ved alle Mellemmand, ved alle Mellemaccorder og ved Alt, hvad derved kan gaae i Svang, kunne paa denne Maade ikke andet end forøge Communebyrden tilligemed Statsbyrden for disse stakkels Hæstes Skyld — og hvorfor skulle vi da gjøre en dobbelt Byrde ud deraf, da dog den foreslaaede Statsbyrde af de 24 Rbd. pr. Hæst aarlig er alene tilstrækkelig, uden Communernes Mellemkomst. Den ærede Krigsminister sagde igaar, at ved at lægge Hæstene saaledes ud paa Fodring, havde han erfaret, at 5 Rbd. om Maanedens pr. Hæst ofte var medgaaet; ja det er ganske vist, at skal Hæstene holdes paa Fodring vil 60 Rbd. om Aaret ikke være for meget. Men her er ikke Tale om at holde Hæstene paa Foder, men om at faae Hæsteholdere, der paatage sig den Forpligtelse at holde og stille